

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 073 Менеджмент
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності або спеціалізації))

освітня програма Менеджмент. Управління закладом освіти

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
факультету управління, адміністрування та
інформаційної діяльності

_____ Драгієва Л.В.
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління підприємницькою та
туристичною діяльністю
протокол № 9 від 11 січня 2023 р.

Завідувач кафедри
_____ Метіль Т.К.
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

д.е.н., професор кафедри управління підприємницькою та
туристичною діяльністю Меркулов М.М.

Рецензенти програми:

д.е.н., проф. кафедри міжнародного менеджменту та
інновацій Національного університету «Одеська
політехніка» Захарченко В.І.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	16	4
Модуль: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 1-3	Семінарські заняття:	
	16	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 3	-	-
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни «*Менеджмент інноваційної діяльності*» є теоретико-методичні та практичні аспекти, а також напрями менеджменту інноваційної діяльності.

Метою вивчення дисципліни «*Менеджмент інноваційної діяльності*» є: формування у студентів системи фундаментальних знань щодо раціональної організації та економічного обґрунтування напрямків інноваційної діяльності підприємств з урахуванням сучасних тенденцій інноваційного розвитку економіки та досягнень управлінської науки.

Передумови для вивчення дисципліни. Теоретичною і методологічною базою вивчення дисципліни є: «Менеджмент», «Економіка підприємства».

Міждисциплінарні зв'язки вивчення дисципліни тісно пов'язано з навчальними дисциплінами: «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Стратегічний менеджмент та маркетинг», «Управління проектами та ризиками».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- сутність інновацій; інноваційної діяльності, процесів, політики, проекту;
- сучасні організаційні форми здійснення інноваційної та інвестиційної діяльності, їх основні етапи та принципи ефективної взаємодії учасників;
- методичні положення та інструментарій оцінювання інноваційного розвитку національних економік, підприємств; світовий досвід державної підтримки інновацій, методи та моделі їх державного регулювання;
- стратегії виходу підприємств з кризового стану на основі впровадження інновацій;
- інструментарій залучення інвестицій в інновації та методичні засади оцінювання результативності інвестування;
- особливості формування ринку наукових розробок та інноваційних ідей в Україні.

2. Уміння:

- обґрунтовувати напрямки пріоритетного інноваційного розвитку з урахуванням потреб та особливостей національної економіки;
- збирати і систематизувати маркетингову інформацію для відбору цільових ринків,
- вимірювання і прогнозування попиту, позиціонування інноваційного товару;
- оцінювати стан, динаміку, ефективність використання інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовувати пріоритетні напрямки його нарощення;
- розробляти та обґрунтовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності інноваційного розвитку суб'єктів господарювання;
- ідентифікувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, а також контролювати їхній рівень засобами ризик-менеджменту;
- економічно обґрунтовувати вибір способу охорони прав інтелектуальної власності підприємства.

3. Комунікація:

- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки.	4	2	2				16	2	2					22
2.	Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності.	8	4	4				17	2	2					22
3.	Управління інноваційним розвитком підприємства.	6	2	4				17	2		2				22
4.	Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення менеджменту інноваційної	6	4	2				17	2		2				23

	діяльності.													
5.	Комплексне оцінювання ефективності управління інноваційною діяльністю підприємства.	8	4	4				17						19
Проміжний контроль								4						4
Разом:		32	16	16				88	8	4	4			112

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки

Характеристика інноваційних процесів. Визначення інноваційних процесів. Циклічна концепція розвитку інновацій. Поняття інноваційного циклу. Класифікація інновацій за місцем їх походження, здійснення та впливу на соціально-економічні процеси. Основні етапи та стадії інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу.

Економічні теорії інноваційного розвитку. Сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки. інноваційні кластери і економічний розвиток; вплив технологічних укладів на економічний розвиток.

Особливості організаційних форм забезпечення інноваційної діяльності. Організаційно-управлінські структури, їх характеристики та шляхи підвищення ефективності. Засоби ефективного впровадження інновацій. Форми технологічної кооперації, їх роль в інтелектуалізації економіки. Перспективи розвитку. Складові елементи фінансової стратегії підприємства. Джерела і види фінансування інноваційної діяльності. Лізингове фінансування та його особливості Фінансове забезпечення науково-технологічних розробок.

Тема 2. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

Мета та принципи регулювання державної інноваційної політики. Основні принципи державної інноваційної політики. Інновації як об'єкт державної політики. Типи державної інноваційної політики: інноваційна політика "технологічного поштовху", інноваційна політика ринкової орієнтації, інноваційна політика соціальної орієнтації, інноваційна політика, яка націлена на зміну економічної структури господарського механізму. Система державного регулювання інноваційної діяльності.

Змістова характеристика інноваційної політики підприємства. Місце інноваційної політики підприємства в загальній стратегії розвитку. Складові елементи інноваційної політики підприємства. Прогнозування і планування інноваційної діяльності підприємств. Етапи планування інноваційної діяльності.

Тема 3. Управління інноваційним розвитком підприємства

Основи управління інноваційними процесами. Інновації та інноваційний процес. Види інноваційного процесу. Фази інноваційного процесу. Організаційна структура управління підприємством. Організація управління інноваціями на підприємстві. Впровадження інновацій як стадія інноваційного процесу. Шляхи вдосконалення інноваційної діяльності підприємства. Ефективність інноваційної діяльності. Удосконалення інноваційної діяльності як основа досягнення стратегічного конкурентної переваги підприємства.

Управління інноваційним розвитком підприємства.

Теоретичні основи управління інноваційним розвитком підприємства. Особливості стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. Характеристика напрямків розвитку підприємства у нестабільному ринковому середовищі. Характеристика стадій

стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. Обґрунтування вибору напрямів інноваційного розвитку. Стратегічні альтернативи та вибір інноваційної стратегії.

Тема 4. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення менеджменту інноваційної діяльності

Теоретичні і практичні засади моніторингу інновацій. Статистика науково-технологічної та інноваційної діяльності. Інформаційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства: загальні положення. Склад інформації для створення наукомісткої високотехнологічної продукції. Інформаційні ресурси: можливості оцінки. Перспективи розвитку інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства.

Основні поняття маркетингу інновацій. Маркетингова петля якості інновацій. Особливості створення інновацій на підприємстві. Засоби та методи створення інновацій. Доцільність виробництва певного виду продукції. Формування попиту на інновації та засоби його відображення.

Тема 5. Комплексне оцінювання ефективності управління інноваційною діяльністю підприємства

Техніко-технологічний стан підприємства та показники його оцінки. Напрямки технічного розвитку підприємства. Здатність підприємства до технологічних змін. Ефективність впровадження нової техніки та технології. Методичні основи оцінки інноваційного потенціалу підприємства.

Сутність та основні види інноваційних проєктів. Обґрунтування доцільності впровадження інноваційного проєкту. Моніторинг інноваційного проєкту і методики його оцінки. Методи оцінки ефективності інноваційних проєктів.

Методологічні основи оцінки ефективності. Оцінка доцільності інвестицій в умовах ризику. Методичні основи оцінки інноваційних ризиків. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності

Роль і вплив інтелектуального капіталу в сучасній економіці. Методи оцінки об'єктів інтелектуальної власності. Вдосконалення процесів передачі об'єктів інтелектуальної власності. Комерціалізація науково-технічних розробок в університеті.

5.2. Тематика семінарських (практичних, лабораторних) занять.

Тема 1. Теоретичні засади та сучасні тенденції інноваційного розвитку економіки.

Тема 2. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності.

Тема 3. Управління інноваційним розвитком підприємства.

Тема 4. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення менеджменту інноваційної діяльності.

Тема 5. Комплексне оцінювання ефективності управління інноваційною діяльністю підприємства.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Менеджмент інноваційної діяльності» становить 88 год. та 112 год. для заочної форми навчання.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни «Менеджмент інноваційної діяльності»:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
  - підготовка до семінарських занять;
  - вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання; пошукова робота з електронними джерелами;
  - підготовка і написання рефератів;
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю та заліку.

Розподіл годин на виконання СРС

№з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	5 (2) год.
2.	Підготовка до семінарських занять	18 (2) год.
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4(4) год.
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	48(88) год.
5.	Робота з інтернет-ресурсами	3 (6)год.
6.	Підготовка і написання рефератів	10 (10)год.
Разом		88/112

Завдання для індивідуальної самостійної роботи студентів, що навчаються на денній та заочній формі подано у силабусі дисципліни

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та окрім завдання визначених до кожної теми передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* усне опитування, перевірка завдань індивідуальної самостійної роботи

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

6.4. *Засоби діагностики результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

6.5. *Критерії оцінювання результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Ноутбук, проектор.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела:

1. Гуроров О.І., Ярута М.Ю., Сисоєва С.І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Харків: ХНА, 2019. 227 с

2. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/143-16>

3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» № 433-IV від 08.09.2011 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

5. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» N 2519-VI (2519-17) від 09.09.2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>

6. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Вид. 2-е, випр. і допов. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2019. 285 с.

7. Інноваційний менеджмент: Конспект лекцій: навч. посіб. для студентів спеціальності 113 «Прикладна математика» освітньо-професійної програми «Наука про дані

та математичне моделювання» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: С.О. Пермінова, Т.В. Лазоренко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 125 с

8. Інноваційний менеджмент: підручник. Тернопіль: ТНЕУ : Економічна думка, 2019. 517 с.

9. Мармаза О. І. Інновації в менеджменті освіти : монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 128 с.

10. Микитюк П.П. Інноваційний розвиток підприємства: навч. посіб. Тернопіль. Принтер Інформ, 2015. 224 с.

11. Міжнародний менеджмент: навч. посіб. Львів : Растр-7, 2019. 200 с.

12. Петренко Л. А. Інноваційний розвиток підприємства: генезис теорії та сучасна практика управління: монографія. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. 328 с.

Про пріоритетні напрями, інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <http://search.liga.kiev.ua>

13. Тереняк Л.В. Економіка та організація інноваційної діяльності: курс лекцій. Харків: ХНАУ, 2014. 220 с.

Додаткові:

1. Безгін К. С. Управління інноваціями : навч. посіб. Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса, Екон. ф-т, Каф. менеджменту та поведінк. економіки. Вінниця: ТВОРИ, 2019. 213 с.

2. Економічне управління інноваціями: монографія. Київ : ДКС Центр, 2020. 371 с.

3. Копитко М. І. Управління інноваціями : навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни у схемах і табл. Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 291 с.

4. Бошота Н.В., Шишоло Д.В. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності. *Молодий вчений*. 2016. № 9. С. 14–18

5. Забродська Л. Інноваційні пріоритети науково-технологічного розвитку: міжнародний та регіональний аспекти. 2015. №2 (16). URL: umo.edu.ua/images/content/nashi...upr.../Забродская%20ІМ-в%20журнал.pdf

6. Наджафов З. Деякі аспекти державної інноваційної політики у промислово розвинутих країнах. *Економіст*. 2016. № 6. С. 45–49.

7. Меркулов М., Байлюк Ю. Удосконалення інструмента фінансового планування під час перед планового дослідження інноваційно-інвестиційних проєктів Освіта, економіка управління: сучасний стан та інновації/ Збірник наукових праць. Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2019. Вип. 3. С. 75-80

8. Меркулов М.М. Логістичне забезпечення розвитку інтернет-торгівлі: маркетингові аспекти (ч.1). Логістичне забезпечення безпекоорієнтованого розвитку інноваційно-активних суб'єктів господарювання: колективна монографія / за ред. М. М. Меркулова; відп. ред. В. І. Захарченко; ОНПУ, ІДГУ. Ізмаїл; Одеса : Фенікс, 2021. С.41-58.

9. Метіль Т.К. Маркетингові дослідження розвитку інноваційного потенціалу економіки регіону. Теорії конкуренції та практики визначення конкурентоспроможності в умовах безпекоорієнтованого розвитку. За ред. М.М. Меркулова. ОНПУ. ІДГУ. Ізмаїл. Одеса. Фенікс. 2020. 196 с.

10. Про інноваційну діяльність: Закон України. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

11. Про внесення змін "Про інвестиційну діяльність" щодо державних інвестиційних проєктів: Закон України. 2017. №18. Ст. 221. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1981-19#Text>

12. Управління знаннями та інноваціями : навч. посіб. Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро : УМСФ, 2018. 375 с.

13. Управління інноваціями : навч. посіб. Харків. нац. ун-т будва та архітектури. Харків : Панов А. М., 2019. 112 с.

14. Черноіванова Н.С. Організаційно-економічне забезпечення управління інноваціями та інноваційною працею: монографія. Харків : Лібуркіна Л. М., 2018. 282 с.

15. Шкарлет С. М. Інноваційна політика та фінансове забезпечення: навч. посіб. Чернігів : Брагінець О. В. 2018. 477 с.